

Lisa
KINNITATUD
haridus- ja teadusministri käskkirjaga
„Toetuste andmise tingimuste
kehtestamine tegevusele
„Kutsesüsteemi reform““

Toetuse andmise tingimused tegevusele „Kutsesüsteemi reform“

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 (edaspidi ÜSS20212027) alusel.

1 Reguleerimisala

- 1.1. Käskkirjaga korraldatakse Haridus- ja noorteprogrammi ja meetmete nimekirja meetme 21.4.6.2, „Hariduse, ühiskonna ja tööturu seosed“ tegevuse „Kutsesüsteemi reform“ rakendamiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.
- 1.2. Tegevuse rahastamisega Euroopa Sotsiaalfondist aidatakse kaasa Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027 poliitikaeesmärgi „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi (g) „edendada elukestvat õpet, eelkõige kõigile kättesaadavaid paindlikke oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi, võttes arvesse ettevõtlus- ja digioskusi, paremini prognoosida muutusi ja uusi vajalikke oskusi tööturu vajaduste põhjal, hõlbustada karjäärialaseid üleminekuid ning soodustada ametialast liikuvust“ saavutamisele.
- 1.3. Tegevusega panustatakse riigikogu poolt 12. mail 2021. a vastu võetud „Riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi „Eesti 2035“) strateegilistesse sihtidesse „Eestis elavad arukad, terved ja tervist hoidvad inimesed“ ja „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“. Toetatavate tegevuste kavandamisel ja elluviimisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja „Eesti 2035“ nimetatud aluspõhimõtteid. Toetatavate tegevustega aidatakse edendada regionaalselt tasakaalustatud arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi ja ligipääsetavust panustades „Eesti 2035“ näitajatesse „Täiskasvanute elukestvas õppes osalemise määr“, „Töäjõus osalemise määr (15-74 aastased), „Töäjõu tootlikkus osakaaluna ELi keskmisest“, „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“ ning „Ligipääsetavuse näitaja“. Toetatavates tegevustes järgitakse 2021-2027 rakenduskava seirekomisjoni tegevuste üldiseid valikukriteeriume ja –metoodikat.

1.4. Toetuse andmise eesmärk ja tulemused

- 1.4.1. Toetuse andmise strateegiline siht on toetada haridus- ja töömaailma süsteemset ja paindlikku sidustamist, parendades töäjõu ja oskuste vajaduse analüüsimise, prognoosimise ja seiresüsteemi ehk OSKAt, uuendades ja korraldades ümber kutsesüsteemi ning lõimides süsteemi erinevad osad sünergiliseks tervikuks.

- 1.4.2. Toetuse andmise tulemusena on loodud ja rakendunud terviklik, uue juhtimis- ja koostöömudeli järgi tõhusalt ja mõjusalt toimiv, sealhulgas asjakohaste digilahendustega, sihtrühmade vajadusi arvestav oskuste ja kutsesüsteem OsKuS.

1.5. Mõisted

- 1.5.1. **OsKuS** on terviklik, ühtse juhtimismudeliga Oskuste ja Kutsete Süsteem, mis hõlmab tööjõu ja oskuste prognoosisüsteemi OSKA, oskuste kirjeldamise, hindamise ja tunnustamise ning kutsesüsteemi tegevusi ning on tegevuse „Kutsesüsteemi reform“ nimetus.
- 1.5.2. **OSKA** on süsteemne ja regulaarne oskuste ja tööjõuvajaduse seire-, prognoosi- ja tagasisideandmise süsteem.
- 1.5.3. **Oskus** on õppimise ja harjutamise teel omandatud sihipärase tegevuse planeerimise ja elluviimise võime.
- 1.5.4. **Oskuste kirjeldus** annab oskuste süsteemis ülevaate oskuste põhilistest tunnustest.
- 1.5.5. **Oskusprofiil** on isiku enesehinnangu alusel koondatud oskuste ja oskuste kirjelduste kogum, mille eesmärk on saada informatsiooni oskuste komplekti sobivusest erinevate ametitega ning leida puuduvad oskused.
- 1.5.6. **Oskuste klassifikaator** on oskuste süstematiseerimise alus, mille moodustavad oskuste põhirühmad, oskusvaldkonnad ja oskuskategooriad. Klassifikaatoris on oskused kirjeldatud võimalikult ülekantavalt majandus- ja tegevusalade üleselt.
- 1.5.7. **Oskuste kataloog** koosneb kontekstualiseeritud oskustest ja nende seostest ametitega. Kataloogis kirjeldatakse oskusi spetsiifilisemalt, detailsemalt, konkreetsemasse rakenduskonteksti asetatult.
- 1.5.8. **Oskuste (digi)register** sisaldab kõikide tööelus kasutatavate oskuste nimetusi koos kirjeldusega. Oskused on registris jaotatud kahele tasandile: oskuste klassifikaator ning oskuste kataloog.
- 1.5.9. **Koordinatsioonikogu** on kutseseaduse alusel haridus- ja teadusministri poolt moodustatud kogu, mille põhiülesandeks on tööturu koolitustellimuse määramise protsessi juhtimine ja tasakaalu leidmine kutsetegevuse valdkondade vajaduste vahel, sh ühiskonna ja tööturu vajaduste ning koolituspakkumise (sh täienduskoolituse) optimaalne sidustamine ning tööturu alase strateegilise teavitustöö korraldamine ühiskonnas.

2. Toetatavad tegevused

Käskkirja alusel viiakse ellu järgmised tegevused:

2.1. OSKA

Tegevus hõlmab endas OSKA metoodika arendamist (sh prognooside arendamine piirkonnapõhisteks), valdkondlike ja temaatiliste tööjõuvajaduse uuringute läbiviimist, uuringutulemuste levitamist ja tööjõu järelkasvu tagamiseks tehtud ettepanekute elluviimise seiret.

2.2. Tervikliku oskuste ja kutsete süsteemi OsKuS loomine

- 2.2.1. Kutsesüsteemi reformi ettevalmistamine ja rakendamine sh olukorra analüüsimine, sihtrühmade kaasamine, avalikkuse teavitamine, õigusliku raamistiku uuendamine OsKuS väljatöötamiseks ja rakendumiseks, rakendumise analüüsimine;

- 2.2.2. oskuste kirjeldamine hõlmab oskuste uutel alustel süsteemselt kirjeldamise metoodika väljatöötamist, sealhulgas asjakohaste oskuste (digi)registris kirjeldamist ja oskusprofiilide koostamise aluspõhimõtete kujundamist seostatult kutsesüsteemiga;
- 2.2.3. uutel alustel kirjeldatud oskuste vastavushindamiseks ja tunnustamiseks tõhusalt ja mõjusalt toimiva mudeli välja töötamine ning rakendamise ettevalmistamine (sealhulgas sihtrühma koolitamine toimetamiseks uuenenud põhimõtetele toimivas süsteemis ja informeerimine oskuste hindamise ja tunnustamise abistamiseks kasutada olevatest tööriistadest);
- 2.2.4. OsKuS rakendamise ettevalmistamine hõlmab laiemat üldsuse teavitamist loodud OsKuS kontseptsioonist ja toimimisest.

2.3. OsKuS digiarendused

- 2.3.1. Tegevus hõlmab OsKuS tõhusa toimimise tagamiseks asjakohaste digilahenduste, registrite ja võimekuse loomist (sealhulgas oskuste registri infosüsteem, oskusteenuste ja -analüüsi keskkond, töömaailma kutse andmise halduskeskkond, oskuste vastavushindamise keskkond, suurandmete kaeve ja analüüsi võimekus, OSKA andmete visualiseerimine ja tulemuste avalikustamine veebis).

Kõik tegevused on üle-eestilised, nende tulemusi saavad kasutada tööandjad, õppeasutused ja inividid kõikjal Eestis. Tegevused ei hõlma lõppsaajale toetuse vahendamist ning nende puhul pole tegemist riigiabi ega vähese tähtsusega riigiabiga.

Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju.

Tabel 1 Punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimise ja tulemuste saavutamise seireks kasutatavad näitajad:

	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase 2021	Vahesiht tase 2024	Sihttase 2029	Selgitav teave

Meetmete nimekirja näitajad	Väljund näitaja	Loodud tervikliku kutsesüsteemi infosüsteem	0	0	1	Tervikliku oskuste ja kutsesüsteemi OsKuS infosüsteem koosneb oskuste kirjeldamise, oskuste teenuste ja oskuste analüüsi digikeskkondadest. Digikeskkonnad on koostöös toimivad 2029. aastaks. Tervikliku infosüsteemi kasutajate arv saavutab vähemalt punktis 2.3.1. toodud indikaatori taseme ning süsteemi toimivust hinnatakse 2029.a. partneri tellitud analüüsiga.
--	--------------------	--	---	---	---	---

TAT spetsiifilised näitajad						
2.1.	TAT spetsiifiline näitaja	Koostatud uuringud (arv)	0	12+1	40+3	Tööjõu ja oskuste vajaduse üldprognoos (kokku 3 tk) (mh tööjõuvajaduse muutused, hõive arengudünaamika, oskuste kasutamine jne). Valdkindlikud oskuste vajaduse prognoosid 5-10 a vaates ning vajadusel läbiviidavad temaatilised uuringud (kokku 40 tk).

2.2.1.	TAT spetsiifiline näitaja	Koostatud analüüsid (arv)	0	1	2	Kutsesüsteemi arenduseks ning õigusraamistiku muutmiseks analüüsitakse süsteemi toimimist, parimaid
						praktikaid ning partnerite ettepanekuid. Analüüside tulemustega ja partnerite ettepanekutega on arvestatud kutsesüsteemi arenduses. Õigusaktide jõustumise järel analüüsitakse süsteemi rakendumist, st reformi tulemust.
2.2.2.	TAT spetsiifiline näitaja	Koostatud oskuskirjeldused (arv)	0	4000	8000	OsKus infosüsteemis kirjeldatud unikaalsed oskused
2.2.3.	TAT spetsiifiline näitaja	Koostatud videoja digiõppe materjalid (arv)	0	37	100	OsKus infosüsteemi sihtgruppidele mõeldud erineva pikkusega video- ja digimaterjalid
2.3.1.	TAT spetsiifiline näitaja	Kutsesüsteemi infosüsteemi unikaalsete veebikasutajate arv aastas	0	95 000	150 000	Vahetulemusena hinnatakse alamsüsteemide (OSKA, kutsesüsteem, oskuste süsteem) kasutajate arvu summeerituna. Unikaalseid kasutajaid loendatakse Google Analyticsiga siseneja ID-sid.

Tegevuse 2.3.1., mis hõlmab OsKuS tõhusa toimimise tagamiseks asjakohaste digilahenduste, registre ja võimekuse loomist, elluviimisel teeb elluviija koostööd Haridus- ja Teadusministeeriumi tehnoloogia juhtimise osakonnaga.

3. Tulemused

Tegevuste tulemusena on loodud ja toimib terviklik oskuste ja kutsesüsteem OsKuS:

- on rakendunud parendatud metoodikal põhinev tööjõu ja oskuste vajaduse seire-, prognoosi- ja tagasisidesüsteem OSKA, mis võimaldab tulemusi laiemalt kasutada tuginedes muuhulgas oskuste ja piirkonna põhisele lähenemisele;
- on loodud uuenduslik oskuste süsteem, st oskuste kirjeldamise ja hindamise süsteem koos digitaalsete oskuste teenuste lahendustega, oskuste hindamise ja tunnustamise põhimõtetega, õppe ja koolitusteenuste sidumise võimalustega;
- OSKA süsteem ja uus oskussüsteem on juhtimis- ja koostöömodelites ning infosüsteemides lõimitud üksteist toetavaks tervikuks ehk OsKuS süsteemiks, mis toetaks eri sihtrühmade individuaalset oskuste arendamist ja karjääri haldamist ja oleks osa elukestvast õppest.

4. Rakendusasutus ja rakendusüksus

4.1. Rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium

4.2. Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus.

5. Elluviija ja partner

5.1. Elluviija on Sihtasutus Kutsekoda (edaspidi ka *elluviija*). Rakendusasutus sõlmib tegevuse rakendamiseks Sihtasutusega Kutsekoda halduslepingu, kus täpsustatakse rakendamisega seotud õigused ja kohustused.

5.2. Partner on Haridus- ja Teadusministeerium, kes viib ellu tegevust 2.2.1., mille tulemusel on uuendatud õiguslik raamistik tervikliku oskuste ja kutsete süsteemi OsKuS rakendamiseks, viidud läbi vajalikud analüüsid, sihtrühmad kaasatud, avalikkust teavitatud, reformi rakendumist analüüsitud.

6. Sihtrühm

6.1. Sihtrühm on tööandjad, eri- ja kutsealase hariduseta inimesed, vananenud oskustega inimesed, täiskasvanud õppijad, haridus- ja koolitusasutused, õpetajad ja koolitajad, kohalikud omavalitsused, sotsiaalpartnerid.

7. Abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood on 01.08.2022 kuni 31.08.2029.

8. Eelarve ja toetuse määr

Tegevuse „Kutsesüsteemi reform“ kogueelarve aastateks 2022-2029 on 17 531 427 eurot, mida rahastatakse järgmiselt: ESF toetus kuni 70% ja maksimaalne summa 12 271 999 eurot ja sellele lisandub riiklik kaasfinantseering 30% summas 5 259 428 eurot.

Toetuse andmise tingimustega kehtestatakse tegevuste detailne eelarve 2029.a. 31. augustini, kogusummas 17 531 427 eurot.

Tabel 2 Kutsesüsteemi reformi eelarve ja tulemused tegevuste lõikes:

Tegevused		Eelarve
2.1.	OSKA	6.419.300
	Otsene personalikulu	5.462.200
	Muud kulud	957.100
2.2.	Tervikliku oskuste süsteemi loomine kokku	4.744.410
2.2.1.	Tervikliku oskuste süsteemi kontseptuaalsete aluste ja rakendumise eelduste loomine ja kutsesüsteemi arendamine	197.300
2.2.2.	Oskuste kirjeldamine, vastavushindamine ja tunnustamine, OsKuS rakendamise ettevalmistamine	4.547.110
2.2.3.		
2.2.4.		
	Otsene personalikulu	3.690.900
	Muud kulud	856.210
2.3.	OsKuS digiarendused	4.684.830
	Otsene personalikulu	464.500
	Muud kulud	4.220.330
3.	Horisontaalne kulu kokku	1.682.887
	Otsene personalikulu	208.910
	Kaudsed kulud (15% otsestest personalikuludest)	1.473.977
	EELARVE 2022-2029 KOKKU	17.531.427

9. Kulude abikõlblikkus

9.1. Abikõlblikeks kuludeks loetakse käesolevas käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021– 2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi ühendmäärus) §-s 15 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.

9.2. Abikõlblikud on järgmised punktis 2 nimetatud toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:

9.2.1. otsesed personalikulud vastavalt ühendmääruse § 16 ja § 21 lõikele 3;

9.2.2. kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel arvestatuna otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse § 21 lõigetele 1 ja 3–6;

9.2.3. muud kulud:

9.2.3.1. välislähetuste kulu;

9.2.3.2. hindamise, uuringute, analüüside ja küsitluste kulu;

9.2.3.3. juhendite, koolitusmaterjalide, sh digiõppematerjalide ning veebipõhiste juhendmaterjalide (sh videote) koostamise, kujundamise ja avalikustamise kulu;

9.2.3.4. konverentside, seminaride, koosolekute, koolituste kulu sh neljale peamisele puudeliigile (nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuue) ligipääsetavuse tagamine füüsilises ja virtuaalses keskkonnas;

9.2.3.5. tõlkekulud, trükiste väljaandmine (sh kirjutustõlge, kirjeldustõlge, viipekeeletõlge, subtiitrite lisamine);

9.2.3.6. digilahenduste, sh tehniliste konsultatsioonide ja analüüside kulu ning infosüsteemide ja veebilehtede loomise, arendamise, haldamise, majutuse ja hooldusega seotud kulu.

9.3. Mitteabikõlblikud on ühendmääruse §-s 17 loetletud kulud. Lisaks loetakse mitteabikõlblikeks kuludeks:

9.3.1. projekti heaks töötava personali, sh ametniku, teenistuja, töö-, töövõtu- või käsunduslepingu alusel, projekti heaks teenust osutava või tööd tegeva isiku või projekti tegevuste elluviimisega seotud kolmanda isiku riigisisese lähetamise või liikumisega seotud sõidu- ja majutuskulud tegelike kulude alusel;

9.3.2. ruumide remont ja/või kaasajastamine, hoonestatud ja hoonestamata maa, kinnisvara ja mootorsõiduki, inventari ost.

10. Toetuse maksmise tingimused ja kord

10.1. Toetuse maksmine toimub vastavalt ühendmääruse §-dele 24–26, § 27 lõike 1 punktile 1 ja § 28 lõikele 3.

10.2. Makse aluseks olevaid dokumente ja tõendeid esitatakse vähemalt kord kvartalis, kuid mitte sagedamini kui üks kord kuus.

10.3. Lõppmakse saamiseks esitatakse makse aluseks olevad dokumendid koos TAT lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast TAT tingimuste ja kohustuste täitmist ning lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

11. Elluviija ja partneri kohustused

11.1. Elluviija peab täitma lisaks TAT-s sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi. Elluviija on kohustatud:

11.1.1. koostama ja esitama rakendusasutusele TATi järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste kirjelduse ja eelarve kulukohtade kaupa kinnitamiseks jooksva aasta 1. detsembriks ning viima selle ellu;

11.1.2. esitama punktis 11.1.1 nimetatud dokumendid peale nende kinnitamist viie tööpäeva jooksul rakendusüksusele infoks;

11.1.3. esitama rakendusasutuse nõudmisel TAT eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa;

11.1.4. tegevusi ellu viima vastavalt kinnitatud tegevuste kirjeldusele ja eelarvele;

11.1.5. esitama rakendusasutusele tegevuskava OsKuS rakendamiseks ettevalmistavate tegevustega;

11.1.6. esitama rakendusüksusele järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi 1. detsembriks; esimese eelarveaasta väljamaksete prognoos tuleb esitada 15 tööpäeva jooksul TAT kinnitamisest;

11.2. Partner (Haridus- ja Teadusministeerium) peab täitma lisaks TAT-s nimetatud tegevustega seotud kohustustele ühendmääruse § 10 lõike 1 punktides 2–6, 8–9 ja 13–15 ning §-s 11 nimetatud kohustusi.

12. Aruandlus

- 12.1.** Elluviija esitab rakendusasutusele e-kirja teel ning registri kaudu registris kehtestatud vormil ja tähtaegadeks aasta vahearuande hiljemalt järgmise aasta 20. jaanuariks (31. detsembri seisuga) ning poolaasta vahearuande 15. augustiks (30. juuni seisuga). Vahearuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:
- 12.1.1.** punktis 3 loetletud näitajate täitmine koos sisuliste selgitustega, sh näitaja ala- või ületäitmise kohta;
 - 12.1.2.** ülevaade punktis 2 loetletud tegevuste elluviimisest;
 - 12.1.3.** hinnang ellu viidud tegevuste tulemuslikkusele;
 - 12.1.4.** ülevaade esinenud probleemidest, riskidest ja ette võetud abinõudest.
- 12.2.** Elluviija esitab rakendusasutusele e-kirja teel ning rakendusüksusele registri kaudu toetatavate tegevuste elluviimise lõpparuande 45 päeva jooksul alates tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Lõpparuandes peab lisaks vahearuandes nõutavale infole olema kajastatud ülevaade ellu viidud tegevuste mõjust Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 eesmärkide saavutamisele ning punktis 1 nimetatud „Eesti 2035“ sihi saavutamisele ja puutumust omavate horisontaalsete põhimõtete edendamisele.
- 12.3.** Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 15 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 12.4.** Juhul kui vahe- või lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.
- 12.5.** Puuduste esinemisel vahe- või lõpparuandes annab rakendusüksus elluviijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

13. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus nõutakse tagasi vastavalt ÜSSi §-dele 28–30 ja ühendmääruse §-dele 34–39.

14. Vaiete lahendamine

- 14.1.** Rakendusüksuse toimingut või otsust peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSSi § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 3.
- 14.2.** Rakendusasutuse toimingut või otsust peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusasutusele vastavalt ÜSSi § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 2.
- 14.3.** Vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.